

**Інструкція
з охорони праці № 27
при проведенні екскурсій, туристичних походів, експедицій**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

наказом ректора
№ 387-А від 06.12.2017р.

ІНСТРУКЦІЯ
з охорони праці № 27
при проведенні екскурсій, туристичних походів, експедицій

1. Загальні положення.

- 1.1. До прогулянок, туристичним походам, екскурсіям і експедиціям допускаються учасники, які пройшли цільовий інструктаж з реєстрацією в журналі інструктажів, і не мають протипоказань за станом здоров'я.
- 1.2. Обирають такий об'єкт для проведення заходів, на якому забезпечується максимальна безпека їх проведення.
- 1.3. Керівник заходу відповідає за дотримання правил безпеки та збереження здоров'я і життя студентів.
- 1.4. При проведенні прогулянок, туристичних походів, екскурсій і експедицій (далі – заходів) дотримуватись правил поведінки, встановлених режимів пересування і відпочинку.
- 1.5. Забороняється проводити заходи при наростанні грози, під час дощу, туману і в темний час доби.
- 1.6. При проведенні заходів на учасників можливий вплив наступних небезпечних факторів:
 - зміна встановленого маршруту руху, самовільне залишення місця розташування групи;
 - травми ніг при неправильному підборі взуття і при пересуванні без взуття;
 - укуси отруйних тварин, плазунів і комах;
 - отруєння отруйними рослинами, плодами і грибами;
 - зараження шлунково-кишковими хворобами при вживанні води з неперевіраних відкритих водойм.
- 1.7. При проведенні прогулянок, туристичних походів, екскурсій і експедицій групу учасників повинні супроводжувати керівники заходу.
- 1.8. Для надання першої медичної допомоги при травмах обов'язково мати медичну аптечку з набором необхідних медикаментів і перев'язувальних засобів.
- 1.9. При нещасному випадку потерпілий або очевидець нещасного випадку зобов'язаний негайно повідомити про це керівника прогулянки, туристичного походу, екскурсії або експедиції.
- 1.10. Учасники повинні дотримуватися встановленого порядку проведення прогулянки, туристичного походу, екскурсії або експедиції і правил особистої гігієни.
- 1.11. Учасники, які допустили невиконання або порушення інструкції з охорони праці, притягуються до відповідальності. З учасниками, що допустили порушення інструкції, проводиться позаплановий інструктаж з охорони праці.

2. Вимоги безпеки перед проведенням заходу.

- 2.1. Якщо об'єктом екскурсії є підприємство, то перед її початком зі студентами проводиться вступний інструктаж працівником даного підприємства з реєстрацією у відповідному журналі інструктажу цього підприємства.
- 2.2. Перед екскурсією студентів ознайомлюють із загальною характеристикою об'єкта екскурсії, її маршрутом, правилами безпеки, яких необхідно дотримуватись під час проведення екскурсії.

- 2.3. Кількість студентів, які одночасно беруть участь в екскурсії, не повинна перевищувати 25 осіб під керівництвом одного куратора.
- 2.4. Допущені до заходу студенти повинні бути відповідно одягнені, не мати при собі предметів, що можуть бути небезпечними.
- 2.5. Перед початком заходу роблять перекличку студентів та відмічають присутніх.

3. Вимоги безпеки під час проведення заходів.

- 3.1. Якщо для доставки студентів на місце екскурсії використовується громадський транспорт, посадку здійснюють групами під керівництвом керівника (куратора). При цьому в транспортний засіб входять спочатку студенти, а потім особа, яка ними керує. В такому самому порядку здійснюється висадка студентів з транспортного засобу. Можна доставляти студентів до місця призначення також на спеціально виділених транспортних засобах. Для цього дозволяється використовувати автобуси.
- 3.2. Перевозити студентів на відкритих вантажних машинах забороняється.
- 3.3. Другу перекличку студентів і відмітку присутніх проводять після прибуття на місце заходу.
- 3.4. Після прибуття на об'єкт екскурсії повідомити місце та час екскурсії, а також збору учасників після закінчення заходу.
- 3.5. Дотримуватись дисципліни, виконувати всі вказівки керівника або супроводжуючого, самостійно не змінювати встановлений маршрут руху і не залишати місце розташування групи.
- 3.6. Під час привалів, щоб уникнути опіків і лісових пожеж не розводити багаття.
- 3.7. Не пробувати на смак будь-які рослини, плоди і гриби.
- 3.8. Не чіпати руками отруйних і небезпечних тварин, плазунів, комах, рослин і грибів, а також колючих рослин і чагарників.
- 3.9. При пересуванні не знімати взуття і не ходити босоніж.
- 3.10. Щоб уникнути зараження шлунково-кишковими захворюваннями не пити воду з відкритих неперевіраних водойм, використовувати для цього питну воду з фляжки, яку необхідно брати з собою, або кип'ячену воду.
- 3.11. Дотримуватися правил особистої гігієни, своєчасно інформувати керівника прогулянки, туристичного походу, екскурсії або експедиції про погіршення стану здоров'я або травмах.
- 3.12. Поважати місцеві традиції і звичаї, дбайливо ставитися до природи, пам'яток історії та культури, до особистого і групового майну.

4. Вимоги безпеки після закінчення заходу.

- 4.1. Після закінчення прогулянки, екскурсії, експедиції, туристичного походу керівник повинен перевірити за списком наявність учасників у групі.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

- 5.1. При отриманні травми учасником, при укусі його отруйними тваринами, плазунами, комахами негайно повідомити про це керівника або супроводжуючому.
- 5.2. Керівник повинен надати першу медичну допомогу і відправити потерпілого до найближчої лікувальної установи.
- 5.3. У випадку аварійної ситуації керівник заходу виводить студентів у безпечне місце.

Інструкцію розробив:

**Начальник відділу з організації
виховної роботи зі студентами**

Погоджено:

Начальник ВОП

Провідний юрисконсульт

О.П. Божко

М.А. Яковчук

І.М. Резніченко